

IN MEMORIAM

L.S. PAARDEKOOPER (1916 - 1966), een persoonlijke herinnering.

Op een schelpenhoop, toen nodig bij de asfaltering van een trambaan, ontdekten Lou Paardekooper en ik - destijds buurtgenoten en elkander min of meer bekend - de schelpenverzamelaar in elkaar. Ons gesprek zal toen wel over de al of niet vermeende zeldzaamheid van wenteltrapjes, parelmoerneuten en dergelijke gehandeld hebben, want het was nog in die heerlijke tijd dat we opgewonden konden raken over de vondst van een trapgeveltje of een tapijtschelp, dat we de mogelijkheden van gruisonderzoek zelf nog ontdekken moesten, dat we nog lang niet - door aanwinsten uit het buitenland of uit fossiele lagen - blasé dreigden te raken ten opzichte van onze eigen kustfauna. Nu zo'n vijfendertig jaar of nog langer geleden

Uit dat eerste gesprek groeide een wonderlijke vriendschap, gegrondvest op wederzijdse waardering en haar hoogtepunten vindend bij toevallige ontmoetingen op NJN-excursies of langs de vloedlijn. Een vriendschap die kon blijven bestaan zonder dat we ooit overdreven intiem raakten of de deur bij elkaar platliepen. Zodat er soms jaren voorbij konden gaan waarin we niets van elkaar hoorden of zagen !

Na onze HBS-tijd, die bij mij eerder eindigde dan bij de enkele jaren jongere Paardekooper, gingen we aanvankelijk geheel verschillende richtingen uit en zo kon het gebeuren dat we elkaar pas kort na de oorlog, natuurlijk weer bij toeval, voor het eerst weer tegen het lijf liepen. Beiden waren we inmiddels gedegen huisvaders geworden met een konstant gebrek aan genoeg vrije tijd voor onze hobbies, beiden hadden we ons, nu zoveel jaren ouder, een betrekkelijk stabiele positie in de toen nog wat wankelende maatschappij veroverd, maar voor het overige waren we blijkbaar zo weinig veranderd dat de eerste aanblik tegelijk de vreugdevolle herkenning was. Alleen was Lou, als jongen al een reus voor zijn leeftijd, nu uitgegroeid tot een boom van een kerel en had hij zijn levensbestemming gevonden in ambtelijke overheidsdienst, een wereld waarvoor ik de geschiktheid ten enenmale miste. Maar voor het overige liepen onze sympathieën in vele opzichten nog altijd parallel.

Talloos zijn daarna onze ontmoetingen geweest, niet alleen op het strand en elders in de vrije natuur, maar ook als deelnemer aan NMV-bijeenkomsten, zelfs in de schouwburgzaal of op de tribune van het cricketveld, en, niet te vergeten, thuis! Want Lou, die zijn vrienden bij dozijnen telde en waarschijnlijk nooit een vijand heeft gehad, werd een graag geziene gast in onze huiselijke kring.

Tekenend voor zijn bescheiden aard was dat hij zich als een malacoloog van zo geringe grootte beschouwde dat hij pas in 1947 als lid tot de NMV durfde toetreden, waar hij zich ook weldra kon verheugen in de sympathie van ieder die hem nader leerde kennen. Ook in de engere kring van het bestuur, waar hij van maart 1954 af deel van uitmaakte, ondervond hij bijzonder veel waardering en zonder twijfel werd het als een groot verlies gevoeld toen hij acht jaar later zijn functie van 2de secretaris wegens zijn toen wat erg excentrisch gelegen woonplaats moest opgeven.

Ondertussen was zijn collectie tot een respectabele omvang toegenomen. Zelf had hij er de basis voor gelegd en zorgde hij nog steeds voor aanvulling en uitbreiding, maar talloos waren ook degenen onder zijn kennissen of collega's die een verzoek om van een buitenlandse reis wat schelpen voor hem mee te brengen onmogelijk onbeantwoord laten. Hij was nu eenmaal iemand wie je moeilijk iets kon weigeren.

Toch bevredigde het alleen maar bijeen brengen van massa's soorten hem op de duur niet meer in die mate als hij aanvankelijk gedroomd moet hebben; meer en meer begon hij de drang te voelen om ook zelf belangrijke bijdragen tot de malacologische wetenschap te leveren. In overleg met dr. van Regteren Altena koos hij toen de Tellinacea als het terrein waarop hij zich wilde gaan specialiseren, maar helaas kon hij de op zich genomen taak niet lang volhouden. Niet alleen begon zijn werk steeds meer van zijn tijd op te eisen - de onkreukbare, zelden uit de plooi rakende Lou was een geboren ambtenaar en de ene promotie volgde dan ook op de andere - maar bovendien trof hem in 1957 de slag dat zijn vrouw kort na de geboorte van een zoon ernstig ziek werd en na enkele maanden overleed. Hoe verschrikkelijk moeilijk hij het in deze tijd heeft gehad weten alleen zijn allernaaste vrienden en heeft allen dan ook tot grote voldoening gestemd dat een van dezen ten slotte de moed kon op-

brengen om haar zelfstandigheid op te offeren en de plaats van de overledenen te gaan innemen. Te langen leste had Lou weer een levenspartner gevonden die hem kon bijstaan in de welhaast onmogelijke taak, alleen voor de opvoeding van vijf kinderen te zorgen. Dat hij daarna, toen de kans daartoe geboden werd, de banden met het verleden wel wat losser wilde maken, is begrijpelijk en in 1961 zegde hij het ministerie en daarmee ook Den Haag vaarwel om een leidende functie bij de administratie van de Groningse universiteit te gaan aanvaarden. Toen al echter waren er symptomen merkbaar dat het met zijn gezondheid niet zo best gesteld was, al kon niemand vermoeden dat hem nog maar zo korte tijd beschoren zou zijn.

In Groningen, waar hij (onder andere in de persoon van prof. Baerends) weer oude vrienden ontmoette en er binnen korte tijd een aantal nieuwe bij kreeg, bewees hij al gauw de juiste man op de juiste plaats te zijn. Groot was dan ook alom de waardering voor zijn arbeid en diep was de verslagenheid, toen hij daar op 9 februari 1966, ruim negenenveertig jaar oud, in het Academisch Ziekenhuis overleed. Tientallen vrienden rouwden om het verlies van een trouwhartige, ware kameraad en velen trachtten door middel van bloemen en geschreven of gesproken woorden hun medeleven te betuigen aan haar die van het gemeenschappelijk verdriet het leeuwendeel te dragen had gekregen.

Velen hebben op de middag van de 14de februari werk of gezin in de steek gelaten om Lou Paardekooper op zijn allerlaatste gang te begeleiden. Diep ontroerd stonden wij om de groeve, terwijl de zon stralend scheen op de pasgevallen sneeuw en in de bomen van het kerkhof vroege lijsters en heggemusjes zongen dat het een lust was. Menigeen zal het toen gevoeld hebben zoals ik: juist hij werd hier voor eeuwig ter ruste gelegd, die meer dan menig ander genoten zou hebben van dit uitzonderlijk samengaan van winters landschapsschoon met uitbundige lentezang. Laten wij hopen dat althans iets van zijn voor schoonheid zo gevoelige ziel zal voortleven in zijn kinderen !

D.J. Boerman